

Csomagolhatom? Nem, köszönöm!

Szerző: Horváth Erzsébet, / KÖVET Egyesület

A csomagolási hulladékok negatív környezeti hatásainak oka a rendezetlen elhelyezés és a rosszul megválasztott hulladékkezelés. Az összes környezeti elemre hatással vannak, mint a talaj, a víz, a levegő és az élővilág. Mit tehetünk annak érdekében, hogy csökkentsük a környezeti terhelést? Apró odafigyeléssel és átgondoltsággal nagyon is sokat.

A 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről három típusú csomagolási hulladékot különböztet meg: az elsődleges, ún. fogyasztói csomagolást, a másodlagos vagy gyűjtő csomagolást, és végül a harmadlagos formáját, a szállítási csomagolást [ezt úgy is nevezhetnénk, hogy a csomagolás csomagolása].

A KSH egy főre jutó fogyasztási kiadás statisztikai alapján a magyarok 2017-ben is élelmiszerre és alkoholmentes italokra költöttek a legtöbbet [Statisztikai Tükör 2018. május]. Vélhetően a csomagolási hulladékok ezeknél a termékeknél eredményezhetik arányaiban a legmeghatározóbb mennyiséget. Az 1. táblázat adatait a KSH gyűjtötte össze, a települési hulladékok összetételét mutatja be. A papír- és a műanyag hulladékok aránya a legmagasabb a bio- és az egyéb hulladékok után, valamint az is jól látszik, hogy a mennyiségük számottevően nőtt 2006-hoz képest.

Néhány példa arra, hogyan csökkentsük, milyen módon előzzük meg az elsődleges csomagolási hulladékok mennyiségét.

A vásárlás megtervezésénél vegyük figyelembe, hogy miként szállítjuk haza az árukat. A pékáruk, gyümölcsök, zöldségek megvétele során az üzletbe kihelyezett műanyag zacskók helyett használhatunk szövetanyagú zsákokat is, amiben kényelmesen otthonainkba szállíthatjuk a megvásárolt termékeket. A vásárlói tapasztal

<https://www.bogbag.hu/termek/bogpack/>

talatok alapján a Magyarországon működő hiper- és szupermarketek is elfogadják ezeket a bevásárlásnál, azonban sokan nem hallottak még erről a megoldásról, lehetséges alkalmazásáról. Figyelemfelkeltő kampányokkal és az üzletekben kihelyezett, megvásárolható termékekkel népszerűsíteni lehetne a használatukat. A frissárúkat, sajtokat, húsokat az üzletekben könnyedén ki tudják mérni az általunk hozott tárolódobozba, vagy a péksütemények esetén a lemosható és többször is használható – természetes viasszal kezelt – textil szalvétákba csomagolva is megvásárolhatjuk. Ezzel máris csökkenteni tudjuk a fogyasztási csomagolás mennyiségét.

A szállításhoz rendszeresíthetünk olyan erős anyagú, lehetőleg szövet táskát, amit számtalanszor fel tudunk használni, ahelyett, hogy minden vásárlás alkalmával újra meg újra megvásároljunk a bevásárló táskát a pénztárnál.

A céltudatos gondolkodás elsősorban a megelőzés. Amennyiben nem szükséges, ne használjunk az üzletek által biztosított elsődleges csomagolást, csupán hanyagságból, kényelemből. Amennyiben nélkülözhetetlen, lehetőségünk van arra, hogy újrahasznosítható csomagolást válasszunk, amit majd később tovább használhatunk, hiszen nem feltétlenül megy tönkre egy vásárlás alatt. Amennyiben elhasználódik, lehetőség szerint helyezzük el szelektíven, hogy újrahasznosíthatóvá váljon.

A fogyasztói- vagy elsődleges csomagolás küszöbölhető ki a legnehezebben, hiszen legtöbbször ezekben találjuk a termékeket az üzletekben, egyes termékeket ez védi meg az oxidációtól, ezzel megőrizve a minőségét és a hosszabb idejű eltarthatóságát. Annyit tehetünk, hogy olyan csomagolású terméket választunk, ami újrahasznosítható, és az újrahasznosítás során a lehető legalacsonyabb környezeti terhelést indukálja. Az üveg kivételes csomagolóanyag, amit számtalanszor újra lehet használni anélkül, hogy a minősége romlana, ráadásul tökéletesen tisztítható. Emellett a természet nyersanyagkészletét sem csökkentjük, és betétdíjas termék esetén gyakorlatilag nem kerül pénzbe sem. A papír- és a műanyag elsődleges csomagolásnál az okozza a legnagyobb akadályt, hogy szennyeződik, és sok esetben így már nem tud szelektív hulladékként tovább hasznosulni.

A megfontoltság több szempontból is fontos: egyrészt, hogy a környezeti terheket csökkenteni tudjuk, másrészt, hogy ne éljünk pazarló életmódot, mivel amit megveszünk, és nem használunk fel, azáltal hulladékot, rosszabb esetben szemetet termelünk, ami a lerakással [deponálással] végződik, és amiért még pénzt is adunk.

Irodalomjegyzék

Statisztikai Tükör 2018. május
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200442.kor>
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_ur007.html
<https://www.bogbag.hu/termek/vega-baggy/>
http://www.kvm.hu/szelektiv/mi_lesz_belole.php
<http://szelektalok.hu/uveggyujtes/>

Hulladék	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Papír	12,7	18,9	18,4	18,8	14,8	14,7	13,3	14,0	12,9	13,4
Textil	3,4	3,9	3,9	3,7	3,5	3,5	3,6	3,4	3,2	3,5
Műanyag	11,8	18,3	18,3	19,1	15,6	15,5	16,3	16,5	14,5	13,0
Üveg	3,7	4,0	4,1	4,0	4,4	4,1	4,4	4,1	3,5	3,5
Fém	2,8	2,6	2,9	2,9	3,1	3,3	3,2	3,0	2,2	1,8
Bio	22,0	20,2	21,3	20,7	19,2	19,0	20,3	21,0	22,9	22,5
Lomtalanítási	3,1	3,6	3,6	3,5	3,1	2,9	2,7	2,4	2,4	3,1
Egyéb	40,6	28,6	27,5	27,1	35,8	36,5	35,8	35,0	37,9	38,6
Veszélyes hulladék	..	..	..	0,2	0,4	0,6	0,4	0,6	0,5	0,7

1. táblázat A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék összetétele [2006-] [%]